

Aethusa cynapium

Магданоз на глупците - Сенникоцветни (*Umbelliferae*)

Често се обърква с магданоз; наркозно-парлива отрова, поради съдържащата се в растението алкалоидна материя, наречена цинапин (*cynapine*). Растението е споменато от Ханеман в Органона. Доказано е от Ненинг през 1828 година, по-късно от Хартлауб-баща; в „Архива“ на Хартлауб и Тринкс са добавени токсичните симптоми (*Annalen, 4, 113, 1833*). Наблюдения при пациенти от Биглер, 1872. Ценните наблюдения на Бругман и Тоуман, *A.H.Z., 72, 56*, и на Кател в *Br.Q., 11, 523, om Medical Times*, са пропуснати от Ален.

¹ **Ум, емоции.** Лежи в безсъзнание, разширени зеници, втрещени очи (дете). Загуба на разбиране; нещо като вцепенение, като че ли има бариера между сетивата и външните обекти.

I Неспособен да чете каквото и да е, след пресилване на ума.

I Неспособност да мисли; объркан.

Не може да задържи никаква мисъл.

II Малоумие, в някои случаи редуващо се с I фурор.

Кретенизъм у деца.

I Халюцинации.

I Представя си, че вижда плъхове през стаята.

I Делириум; той си представя, че вижда котки и кучета.

I Делириум; той скача от прозореца.

Делириум, даже при втрисане.

След чаша вино, всички умствени симптоми стават преобладаващи.

Викове на страдание (у дете).

II Добре разположен, спокоен, предиобед; следобед е злобен, тревожен и тъжен.

II Огромна тъга, когато е сам.

Тревожност, с усещане, че сякаш тежък товар лежи на гърдния му кош.

Постоянна тревожност и чувство на слабост.

I Огромна тревожност и безпокойство; скоро след това, много силни болки в главата и корема.

Огромна необщителност, с тежко чувство в челото.

Мрачен и сърдит, с горещина в главата.

I Навъсен, избухлив, особено следобед и на открит въздух.

Огромна възбуда.

I Тревожност и безпокойство. θ Мигрена.

След общуване с хора, всички симптоми изчезват.

² **Сетива.** Някакъв вид вцепенение, като че ли има бариера между сетивните му органи и външните обекти.

Замаяност, с главоболие.

І Главата е объркана; мозъкът се усеща стегнато превързан.
Замаяност; той не може да се държи в изправена позиция.
Световъртеж: І със сънливост, не може да повдигне главата; замайването секва и главата става гореща; - със сърцебиене.
Световъртеж и слабост.
Пълна безчувственост; очите са втречени, зениците са разширени.
Ступор.

³ **Глава, вътрешно.** Тежест в челото; заядливост.

Главоболие в цялата предна част на главата, като че ли е силно притиснатата, отзад и отгоре.

І Усещане, като че двете страни на главата се намират в менгеме.

І Притискаща болка в челото, като че ли то ще се разцепи; във върхната точка на болката повръщане, последвано от диария.

І Цял ден, постоянна пулсираща болка в челото отляво, лявото слепочие и страна на главата, облекчавана от натиск (тя се чувства, като че ли трябва да стегне превръзка здраво около главата си) и на открит въздух, влошава се от вървене.

Бодежи и пулсации в главата.

Много силна болка, като че ли мозъкът се разбива на парчета.

І Главоболие със световъртеж, влошава се при ходене и при гледане нагоре.

Много силно главоболие, с жажда и гадене.

Главоболието секва при освобождаването на газове от ануса.

І Главоболие от пет седмици, след потискане на мензиса.

Болките в главата се завръщат периодично, и често са придружавани от бледо лице, треперене в челюстите и болки в областта на прекордиума.

Горещина се надига към главата; тялото става по-топло; лицето почервява и замайването секва.

Неприятна болка в тила. Вижте 31.

⁴ **Глава, външно.** І Изтощаваща болка в тила, тилната част на врата и надолу по гръбнака, облекчавана от фрикции с горещо уиски.

І Неспособност да държи изправена главата или да седне в изправено положение.

І Усещане, като че ли някой постоянно я дърпа за косата.

⁵ **Очи и зрение.** Гледането нагоре усилва главоболието при световъртеж.

І Зениците са разширени, но чувствителни към допир.

І Зениците са разширени, очите са втречени, тъпи. θ Холера инфантум.
Хронична фотофобия.

Обектите изглеждат много по-големи от естествената им големина.

Зрението е объркано, понякога обектите изглеждат двойни.

Огромна болка в очите; очите са възпалени и наляти с кръв.

І Очите са лъскави и изпъкнали.

- I Очните ябълки са обърнати надолу. *θ* Конвулсии у деца.
- I Пустули по корнеята.
- I Хронично възпаление на ръбовете на клепачите.
- I Слепване на клепачите сутрин, което налага да бъдат смекчени с течност, за да се предотврати изтръгването на миглите.
- Скрофулна офталмия; I подуване на Мейбомиевите жлези.
- ⁶ **Слух и уши.** Бодежи в ушите, особено в дясното; усещане, като че нещо горещо струи от него.
- Жълт секрет от дясното ухо, с жилещи болки.
- ⁷ **Нос.** Носът е запушен с гъста слуз; често, но неефективно желание за кихане.
- II Херпесни обриви на върха на носа.
- ⁸ **Лице.** Разкъсване по лицето, в зигоматичните кости.
- Лицето има студено изражение.
- Недоволно навъсено лице, по време на главоболие.
- I Лицето е бледо. *θ* Мигрена.
- Лицето е хлътнало, землисто бледо, съсухрено. *θ* Азиатска холера.
- Червено, хлътнало лице.
- Едематозен оток на бузите.
- Кръгли и болезнени подувания по лицето, преходни и местещи се от място на място.
- Горещина по лицето с треперене на главата. *θ* Азиатска холера.
- I Лицето е бледо, подпухнало и на червени петна.
- II Изопнатото състояние, започващо в носните крила и разпростиращо се към ъглите на устата, което придава на лицето изражение на огромна тревожност и болка.
- I Чертите на лицето изразяват огромно страдание и болка.
- ⁹ **Лице, долна част.** Треперене на челюстите.
- Неспособност да преглътне; долната челюст е притисната към горната.
- Брадичката и ъглите на устата се усещат студени.
- ¹⁰ **Венци.** Жилене или разкъсване във венците.
- ¹¹ **Вкус, реч, език.** Вкус: горчив; на сирене; на лук; сладникав сутрин при събуждане.
- Речта е възпрепятствана, бавна.
- Чувство, като че ли езикът е твърде дълъг. *θ* Афти.
- Влажен език.
- Езикът е черен.
- ¹² **Уста, вътрешно.** Мекото небце е червено и подуто.
- Афти в устата и гърлото; езикът се усеща като че твърде дълъг. Вж. 11.
- ¹³ **Небце и гърло.** Парене в гърлото.
- Усещане за лютива горещина в устата и гърлото, с огромно затруднение да преглътне.
- Усещане за пристягане, което препятства преглъщането.

Жилене в гърлото, между преглъщанията.

Възпалени афти и пустули в гърлото, които правят състоянието на пациента почти отчаяно.

¹⁴ **Апетит, жажда.** Жажда с пълна загуба на апетит за всякакъв вид храна.

Пареща жажда; т.

Желание за вино, влошаване от употребата му. Вижте 1.

II Непоносимост към мляко.

¹⁵ **Хранене и пиене.** Докато се храни: внезапна тежина в челото.

След хранене: Болка под пъпа, изхождания от несмляна храна, суха кашлица.

I Регургитация на храна час или повече след хранене.

II Подходящо за деца, които не могат да понесат млякото.

Влошаване от кафе.

Желание за вино, но умствените симптоми се усилват след като пие.

¹⁶ **Гадене и повръщане.** **I** Спазматично хълцане. θ Мигрена. θ Азиатска холера.

I Празно оригване. θ Мигрена.

Много силно внезапно повръщане: **I** на пенеста млечнобяла субстанция; на жълта течност; **II** последвано от пресечено мляко и сирениста материя.

I Повръщане на зеленикава слуз, подобна на изпражненията. **II** Млякото силово се изхвърля, скоро след като е поето; следва слабост, която причинява сънливост. θ Кърмачета. Вижте 24.

Обилно повръщане на вода. θ Малки деца.

I Обилно зеленикаво повръщане.

I Гроздето причинява плашещо повръщане, слабост и неописуемо страдание.

Повръща кървава слуз, с подут корем.

I Пристъпи на повръщане на връхната точка на главоболието. θ Мигрена.

След повръщане, студенина и лепкавост. θ Холера инфантум.

Повръщане, с диария.

¹⁷ **Под лъжичката и стомах.** Разкъсващи, раздиращи болки в ямката под лъжичката, разпростиращи се по хранопровода.

I Болка в ямката под лъжичката и корема, последвана от гадене, със или без повръщане.

I Крампи в стомаха. θ Мигрена.

I Болезнени контракции на стомаха, толкова силни, че предотвратяват повръщането. θ Азиатска холера.

Усещане за лютив горещина в стомаха.

Оплаквания от крампи в стомаха и викове на страдание.

¹⁸ **Хипохондриум.** **I** Болезненост в областта на епигастриума, с гадене.

Бодежи в епигастриума.

Пронизване в десния хипохондриум, следобеда.

Болезнен натиск, с парене и боджи в левия хипохондриум.

Прострелване в левия хипохондриум, често и с дълга продължителност.

Разраненост и болезненост в двата хипохондриума.

Черният дроб е твърд, жълтеникав, далакът е ливиден, езикът е черен; т.

¹⁹ **Корем.** Екстремни, сграбчващи болки в корема.

I Колики, с диария.

I Прекомерно силна, сграбчваща болка в корема.

I Колики, последвани от повръщане, световъртеж и слабост.

II Срязване и много силно повръщане.

II Срязване, с раздуване на корема.

Пристегнат и напрегнат корем.

I Коремът е подпухнал, чувствителен към допир; конвулсии у деца.

θ Гастроентерит.

Много силна колика, последвана от смъртта на момчето.

Коремът е раздут, с напрежение; т.

I Усещане за студенина в корема.

Студенина в корема и долните крайници, особено в левия, с болезненост в червата; облекчение от топли влажни компреси.

Черно-синкаво подуване на корема.

²⁰ **Изхождане.** Разхлабени изхождания, предшествани от прорязване в корема, с тенезми сутринта след ставане.

I Рядко изхождане прекратява главоболието. θ Мигрена.

I Изпражненията се състоят от частично смляна храна, скоро след хранене или през нощта.

I Диария – изхожданията са зелени, редки, жлъчни, с много силни тенезми преди и след изхождане. θ Конвулсии у деца. θ Гастроентерит.

I Яркожълти или зеленикави воднисти слузести изпражнения; писъци, придърпване на подбедриците нагоре. Дете на възраст 6 месеца.

Евакуациите са редки, яркожълти или зелени и течни, примесени с доста жлъчна течност, с много силни тенезми.

I Сивкаво-зеленикави течни изхождания. θ Азиатска холера.

Кървави изпражнения.

I При изхождане, болезнено присвиване в стомаха. θ Азиатска холера.

I Изключително упорит запек с чувство, сякаш дейността на червата е изчезнала напълно.

²¹ **Пикочни органи.** Болка в бъбреците, влошава се от кихане, дълбоко вдишване и лежане.

Режещи болки в пикочния мехур, с чести позиви за уриниране.

Урина: червена, с бял седимент; I обилна, прозрачна като вода; прекалено честа, след усилие.

Нощно напикаване, с повръщане на коагулирано мляко след хранене от шише; зеленикава водниста диария.

Липса на урина. θ Азиатска холера.

- ²² **Мъжки полови органи.** Десният тестис издърпан нагоре, с болка в бъбреците.
- ²³ **Женски полови органи.** Потисната менструация.
I Мензисът потиснат от топла баня. θ Главоболие.
Мензисът е воднист.
Остри болки в половите органи.
Пъпчици по външните части, които сърбят, когато жената се затопли.
- ²⁴ **Бременност и кърмене.** Родилни болки, прекалено слаби; нередовни;
Много силна жилеща болка в млечните жлези; т.
II Непоносимост към мляко; детето с внезапно и много бурно усилие го повръща, пресечено или не; следва слабост, която го прави сънливо за няколко минути.
- ²⁵ **Глас и ларинкс.** Няма глас. θ Азиатска холера.
Изглежда, че страданието го лишава от говор, остава безмълвен.
- ²⁶ **Дишане.** Кратко дишане, прекъсвано от хълцане.
Кратко, тревожно, свирещо дишане, докато лежи по гръб.
Силен задух; т.
- ²⁷ **Кашлица.** Кашлица, с вцепеняваща болка в главата.
- ²⁸ **Гръден кош, вътрешно. Бели дробове.** Бодежи в лявата страна на гръдния кош.
Усещане, че гръдният кош е сякаш в менгеме, със затруднено дишане.
- ²⁹ **Сърце, пулс, кръвообращение.** Тревожност в прекордиума; т.
Много силно биене на сърцето.
I Сърцебиене, при главоболие.
Сърцебиене, при световъртеж.
Сърцебиене, с умора и екзалтация; т.
I Пулсът учестен, малък, някак твърд и неритмичен.
Пулсът рязък и забързан, пълен.
I Слаб пресекващ пулс, със сърцебиене и главоболие.
Пулсът треперлив, понякога не може да се напипа, голямо изтощение.
 θ Азиатска холера.
Бавни силни удари на сърцето, ступор и смърт (у куче).
- ³¹ **Врат и гръб.** Силна болка в тила и тилната част на врата, разпростираща се по гръбнака, облекчавана от фрикции с горещо уиски.
Лимфните възли по врата са подути като броеница.
Усещане, сякаш кръстът се намира в менгеме.
Болезнен фурункул в сакралната област.
Чувство, като че болката в гърба ще се подобри от протягане и накланяне силно назад, като при опистотонус.
- ³² **Горни крайници.** Лимфните жлези под мишниците са подути.
Усещане, като че ли горните крайници доста са се скъсили.
Изтръпналост на горните крайници.
Болка около скапулите, разпростираща се към горните крайници.

- І Палците и пръстите на ръцете са свити навътре. θ Конвулсии у деца.
- ³³ **Долни крайници. І** Разраняване на бедрата от ходене.
 Дълбаене и стрелкане в долните крайници, с огромна умора.
 Пронизване и теглене от левия хълбок в бедрото.
 Осакатяваща болка в средата на дясното бедро, докато седи. Подобрява се от разтриване.
 Пронизване в табана, от дясната пета до възглавничките на пръстите.
 Пълзене в ходилата.
- ³⁴ **Крайници, общо.** Студенина, скованост и вкочаняване в крайниците.
 Студени крайници и конвулсии на тялото.
 Обриви в областта на ставите.
- ³⁵ **Почивка. Движение.** Не може да стои изправен: при замайване. Вижте 3.
 Неспособност да повдигне главата: при световъртеж.
 Не може да се надигне до седнало положение.
 Не може да стои изправен: от слабост. Вижте 36.
 Лягане: болка в бъбреците.
 Седене: осакатяваща болка в дясното бедро.
 Усилие: уринира прекалено често; изпотява се от него.
 Вървене: туптящото главоболие се влошава; главоболието при световъртеж се влошава; причинява разязвявания по бедрата; причинява отпуснатост и премала до степен, която прави много трудно задържането му на крака.
- ³⁶ **Нерви.** Треперене около сърцето с тревожно безпокойство. θ Азиатска холера.
 Тялото е в конвулсии, със студени крайници; т.
 І Епилептични спазми, със стиснати палци, червено лице, обръщане на очите надолу, фиксирани зеници, разширени; пяна по устата, сключване на челюстите; малък, твърд и бърз пулс.
 І Спазми, със ступор и делириум.
 І Обща болнавоост.
 Конвулсии. θ Гастроентерит.
 І Слабост след колики.
 І Огромна слабост; децата не могат да стоят на крака; не могат да си държат главата изправена.
 І Огромна слабост и изтощение, със сънливост.
 І Той лежи разпънат, в безсъзнание.
- ³⁷ **Сън.** Сънливост през целия ден.
 Копнее за сън.
 II Детето дреме след пристъпите на повръщане или след изхождане.
 І На заспиване, завъртане на очите или леки конвулсии.
 І Сън след главоболие. θ Мигрена.
 Сопор, разширени зеници; т.
 Сънят неспокоен първите часове.

Неспокойни нощи; силно желание да задреме, но спокойната почивка е препятствана от често стряскане и прекомерна възбуда.

Дълбок сън, с хъркане.

Сопор, разширени зеници и смърт (у куче).

³⁸ **Време.** Нощем: изхождания от частично смяна храна; енуреза и повръщане; 21; неспокоен, не може да спи, макар че му се спи.

3-4 часа сутринта: влошаване на всички симптоми.

Сутрин: сладникав вкус на събуждане; тенезми. Вижте 20.

Денем: сънлив.

Предиобед: добре разположен и спокоен.

Следобед: заядлив, тревожен и тъжен; пробуждане в десния хипохондриум.

Към вечерта: влошаване на всички симптоми.

В 18 часа: крампи в стомаха.

³⁹ **Температури и време (климат).** Често е показано през лятото.

Открит въздух: облекчава туптенето в главата.

Затворено помещение: облекчава умствените състояния, облекчава усещането за подуване в главата, лицето и ръцете.

Топлина: причинява сърбеж. Вижте 23.

Топлината на леглото: причинява сърбеж във везикуларните обриви. Вижте 46.

Влажна горещина: облекчава сърбежа и студенината в корема и долните крайници.

Топла баня: потиска менструацията. Вижте 23.

Горещо уиски: фрикцията с него облекчава болката в тила, врата и гърба.

Миене: усилва усещането за подуване в главата, лицето и ръцете.

⁴⁰ **Треска.** Делириум по време на зиморничавата фаза.

Студенина, тръпки, сковане на крайниците.

Кожата гореща, суха; липса на жажда.

Изпотява се при най-малкото усилие.

Не може да понесе отвиване, докато трае изпотяването.

Изпотяването е обилно, студено.

Изпотяването облекчава болестта и тенденцията към делир.

⁴¹ **Пристъпи. I** Периодично главоболие. θ Мигрена.

⁴² **Място и посока.** Дясна страна: секрети от ухото; бодежи в ухото; усещане за нещо горещо, което струи от ухото; пробуждане в хипохондриума; тестисът се придърпва нагоре; осакатяваща болка в средата на бедрото.

Лява страна: пулсиране в главата; притискане, парене, бодежи и прострелване в хипохондриума; студенина на подбедрицата; бодежи в гръдния кош; пронизване и теглене от хълбока към бедрото; появяване и изчезване на червеникаво-синкави петна по подбедрицата.

Мести се от място на място: болезнени подувания по лицето.

- ⁴³ **Усещания.** Усещане, като че главата, лицето и ръцете са подути; влошава се след измиване; подобрява се, когато влезе в стая.
- ⁴⁴ **Тъкани.** Екхимози; черни и сини петна навсякъде.
Цялото тяло е ливидно и подуто; и смърт на момчето; отравяне.
Аназарка.
Линеене у деца.
- ⁴⁵ **Докосване. Пасивно движение. Наранявания.** Докосване: коремът е чувствителен.
Натиск: облекчава пулсиращото главоболие.
Триене: с горещо уиски, облекчава болката в тила, врата и гръбнака; облекчава осакатяващата болка в дясното бедро.
- ⁴⁶ **Кожа.** Сухота на кожата.
Суха пареща кожа; червени петна.
Хладна кожа. θ Азиатска холера.
Твърди възли в кожата.
Склонност към разязвяване на бедрата при ходене.
В рамките на един ден, поява и изчезване на червеникаво-сини петна по торса и лявата подбедрица, които причиняват превожно очакване на петниста треска; влошаване на всички симптоми към вечерта и през нощта, от 3 до 4 часа.
Екземата лесно кърви.
Малки воднисти блистери; сърбеж в леглото.
Сърбящ обрив при излагане на горещина.
Херпесни обриви, сърбящи и парещи при горещина.
Фликтена; т.
- ⁴⁷ **Житески фази, конституция.** I Деца, по време на поникване на зъбките.
I Стара жена, през сезона на холерата. θ Азиатска холера.
- ⁴⁸ **Връзки.** Подобно на: *Ant-c* (повръщане на млякото); *Ars*; *Asar*; *Calc* (повръщане на млякото); *Cupr*; *Ires*; *Opium*.
Сродно със: *Cic*, *Con*, *Oena*.
Антидотирано от растителни киселини.
Антидот на *Opium*.